

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Pénteken, September' 21-dikén, 1852.

B é t s.

Ó Ts. K. Felsége méltóztatott Aug. 25-kén költ Kir. végzése által Méltos. Nyéki Nyéky Mihály Urat, eddig a' N. Méltos. Magyar Kir. Helytartó Tanáts Titoknokát valóságos Magyar Kir. Helytartói Tanátsossá kegyelmesen kinevezni.

A' Fő Méltóságú Erdélyi Kir. Udvari Cancellaria méltóztatott az Erdélyi Kir. Guberniumnál megüresült két Titoknoki hivatalra Mgs Fogarasi Lészai Lajos, és Szentkátolnai Bíró József — eddig Gubernialis Concipista Urakat kinevezni.

N a g y B r i t a n n i a.

Manchester Sept. 3-kán — Tegnap estve 5 és 6 óra közt ezen város nagy rémülésben volt; mert az útszákát, ezereknént özvejték a' lakosok, egy koporsót hordozván magokkal, mellyben egy, körülbelöl 4 esztendős kisednek holt teteme feküdt fejetlen nyakkal. Azt mondják, hogy a' Cholera ispotályban szántszándékkal vágott le feje a' halottnak, bizonyos Orvosok által, kik azt tudományos vizsgálatjoknak tárgyául akarták használni. Azomban, minekutánna már a' fejetlen gyermek eltemettetett volna, nem tudni mi módon, egy attyafija a' halottnak

megtudta a' tsonkítást, 's úgy történt azután, hogy ez a' népet felingerlette, 's olyan szín alatt adta elő a' magában ártatlan tselekedetet, mintha az orvosok gonoszságból nyakaznák le még elevenen betegjeiket. A' felboszszúlt pór-nép nem esmervén illendő határt, és zabolátlan indulatja által vezéreltetvén, annyira ment, hogy egy éppen arra kotsizó orvost kotsijából leszállított, — 's alig ha vissza hagyta volna ülni helyére, hanem ha ez bizonyossá tette volna a' vakmerőket, a' felöl, hogy a' történt dolog megvizsgáltatik, 's ha valamelyikőjük vétkesnek találtatik, az, kemény számadásra fog vonattatni. Ez a' vallástétel annyiban letsillapította a' felhevült népet, hogy az Orvost útjára botsátotta, — de annál dühösebben rohant a' Cholera ispotályba, hol elébb minden ablakokat öszve tördelvén, — azután neki ment a' betegeknek, 's kit felhóltan, kit pedig nyavalyájában küszködve, az Ispotályból lakásokra visszahurtzoltak. Még evvelsem elégedett meg; hanem minden Orvosokra átkot kiáltván, az Ispotályban találtató székeket, asztalokat, ágyakat, egyszóval minden bútorokat ízre porrá tördelt. Végre a' Politzia megérkezvén, evvel is megakart mérközni, úgy hogy katonai segedelemhez voltak kénytelenek a' tisztviselők folyamodni. Ezek azután majd

jószerivel, majd fegyver által a' népet elszélesztettek, — 9-et a' lárma kezdők közül el fogtak, és a' tömlötzbe vezettek. — Más nap a' dolog vizsgálatra került: és mivel a' gyermeketsak ugyan fő nélkül találták sírjában, az operáló Orvos nehezen kerüli el a' büntetést, mivel a' halottat minden engedelem nélkül, nem bontzolni, de lenyakazni mérészlette.

Sept. 1-ső napján a' Politzia hivatalnál megjelent a' Portugalliai Consul részéről, egy V h a t e l y nevű ember, a' ki avval vádolta Dom Pedró nak egy Britanniában tartzkodó Agensét, és két Anglus ugyantsak Dom Pedró szolgálójában lévő Katonatiszteket, úgy mint Burrel Oberstert, és Bell Kapitányt, hogy ezek Britanniai alattvalókat verbuválgatnak Donna Mária részére, egyszersmind a' Politziát arra kérte, hogy parantsolatot adna ki, melly mellett az említett 3 emberek elfogattathatnának. A' Politzia abbeli kérdésére, hogy kibízta legyen reá ezen dólgot? V h a t e l y azt felelte: a' Portugalliai Gonsul, a' ki ez által az újontzok fogdosását megakarja szüntetni: azután egy törvényre útasított, melly azt tartja, hogy a' ki Angliában egy külső hatalmasság számára katonákat mér verbuválni, az olyan tüstént kemény vizsgálat alá vétessék, és ha kisül, hogy már részére tsak ugyan hódított valakit, azonkívül, hogy bizonyos ideig fogva tartassék, — meg pénzbeli büntetésre is ítéltessék. Minekutánna tehát ált látta a' Politzia a' vádlónak igazságát, és egy úttal azt is megértette, hogy már Britanniában, sokan gyültek Dom Pedró zászlója alá, 's nem sokára hajóra ülnek, Portugallia felé evezendők, — hozzá látott a' dologhoz, és V h a t e l y nek meghagyta, hogy állítását tanúk által is bizonyítsa bé. Ez

tehát kapott az alkalmatosságon, 's egy vele lévő tanút mindjárt behívott, ki ezt vallotta: hogy ő szép szín alatt egy bizonyos személy által arra bíratott, hogy menjen véle a' már összevegyült Britanniai újontzokhoz, kik az említett Oberster, és Kapitány parantsolatja alatt, a' kikötőhelynél tanyáznak: elérvén pedig a' kijegyezett helyre, az Oberster eleibe vezetett, ki azt kérdezte tőle: viselt e' már katonai szolgálatot, 's minekutánna a' kérdésre igennel felelt, — neve az újontzok Lajstromába iktattatott, 's azon órától fogva — mindennap 1 Silling és 6 pence fizetése jár az Oberster erszényéből. Mivel a' Politzia ezen tanúvallással megelegette, kiadta a' kért parantsolatot a' verbuválók elfogatásokra. Azomban nagyobb bizonyosság okáért még több tanúk is elő állítottak, kik mindnyájan egy szájjal vállották, hogy néhány száz főből álló Britanniai katona készen áll Dom Pedró szolgálójára, 's tsak parantsolatot vár az elmenetelre.

A' Morning Herald Sept. 4-ről ezt írja Londonból. Már nem szenved semmi kétséget, hogy Palmella Marquis, tsak abból a' tzélből jött Angliába, hogy itt a' Kormányánál kieszközölje, mellynél fogva ez, Donna Mária t Portugalliai Királynénak de facto esmerné el. Azomban tzélja el nem sült. Azt mondják, hogy az ide való jövetelre, még egy más — fontosabb ok is vezérelte legyen, — de ez az ok, a' mi igen természetes, titokban tartatott mind ez ideig. Úgy tapasztaltatott tudniillik, hogy Gróf Villafior terhes kötelességének nem képes meg felelni: erre való nézve Palmella Marquisnak Dom Pedró által meg hagyattatott, hogy Frantzia Országban vagy Nagy Britanniában, fűrkészne ki, egy derek, egyszersmind hí-

res Generalist, a' ki Gróf Villaflor helyett, kész volna a' fő hadi Kormányt felvállalni. A' Márquis több ízben beszélgetett Wilson Robert Urral, de abból a' izélből e', hogy a' főhadi kormányssággal megkínálja, vagy pedig tsak hogy tölle tanátsot kérjen, nem tudatik. Fabvier Generalis is szóban vólt. A' mi az Oportói dólgozat illeti, — Dom Pedrónak egy Minisztere azt írja, hogy e' pillantásban 5 vagy 4000 katonára, és 2, vagy 3 nagy hajóra igen szükség volna. Noha Teixeira, Dom Miguel Generalisának serege, 4000 fővel szaporodott, még is Oportót nem meri meg támadni, mivel a' katonák a' kiállott strapatziák miatt igen elbágyadtak. A' Seregnek Lisbonába lett visszatérése, igen kedvező. Dom Pedrónak nézve, mivel most kedvére hordathat eleséget, és minden szükséges eszközöket Oportóba, — és mivel Portugallia alkalmasabb tengeri, mint szárazon való ütközetre, tehát Sartorius egy kevés segedelem hozzájárulásával, nagyobb hasznot tenne, mind eddig tettek vala a' szárazon. Dom Miguel katonái között, ritkán történik szökés, és mivel a' tiszték tudják, hogy Dom Pedrótól, viseletek miatt nehezen nyernének engedelmet, tehát megmaradnak Dom Miguel zászlója alatt. —

A' Spanyol Kormány, és Sartorius között, ki a' Tajón egy Spanyol hajót elfoglalt, fenn forgó háborúságnak, — közmegegyezéssel vége szakadt.

Londoni hírlapokból tudjuk, hogy Evans Oberstert Dom Pedro egy főhivatallal kínálta meg, de az ajánlást, környüllásaival mentvén magát, el nem fogadta.

Londonban, az egészségre ügyelő Intézetnek Praesidense, Sept. 3-kán

a' Lord Mayorhoz ment, 's ötet arra tette figyelmetessé, hogy a' közelébbi Bertalan vásárkor nagy számmal egyben gyűlő sokaságot akadályoztatná meg a' dombézolástól, és kitsapongástól, melly ezen alkalommal igen divatban van, — mivel tudni való, hogy a' Cholera legjobban pusztít olyan helyen, a' hol egy rakáson sok ember van, kivált, ha még az is hozzá járúl, hogy éjjel nappal mértékletlenkednek. — Megparantsoltatott annak okáért, hogy a' közelgető Bertalan éjtszakán, minden Körtsmáros és vendégfogadás 11 órakor kapuját zárja bé, minekutána vendégjeit a' haza takarodásra megkérte volna.

A' jövő Octóber hónapban béállandó Parlamentumnak Candidatusává, egy Quaker is jelentette magát: ez az első eset, mellyben ezen rend Képviselőt kíván.

A' Morning Herald szerint, — Burrel Oberster, Bell Kapitány, és egy Higgins nevű Dom Pedro Agense megfogatásokra kiadott parantsolat nem hajthatott véghez, mivel az említett személyek sehol sem találhattak. — Három Dom Pedro Agensétől kibérlett gőzhajó, Sept. 4-kén hagyta el a' Tajót, és Burrel Oberster, a' ki a' Britanniában szedett új-jontzokat commandérozni fogja, ugyan akkor tájban evezett el Nagy Britanniából. Az elindulás előtt 2, vagy 3 nappal a' Recruták kisebb osztályokban Kentbe, és Essexbe küldettek, mivel attól lehetett tartani, hogy ha Londonban ültek volna hajóra, a' lakosok által megakadályoztatott volna elmenetelek.

Egy Edinburghi hírlapszerént, X-dik Károly familiástól Holyroodot nem sokára elhagyja.

O r o s z O r s z á g.

A' Pétervári Ujság Daghestánból leveleket közöl, mellyekben először ezen Caucasusi tartománynak fekvése, azután pedig lakosainak characterere érdekeltetik. A' többek között az elsőre nézve azt mondja, hogy ezen tartományt két nagy folyóvíz mossa, úgymint Samburg, és Koissu, mellyek öszvefutván, rendetlen háromszegeletet formálnak; az egyik szegeletnél laknak a' Tavlinerek, a' másik részében, melly hegyes, völgyes, a' szabad Tabassaranok, — ismét bellyebb napkelet felé a' hegyek között az Avarusok: ezektől egyenes lineában napkelet felé nem messze fekszik Tiflis. Ezek öszvesen mind — háborútól edzett emberek; — egyébberánt sokáig csak magok között, és legfeljebb legközelebbi szomszédjaikkal harizoltak, — de már 1826-ban és 1827-ben Mirza Abba vezérlése alatt az Oroszok ellen is kikeltek, és később Kasi Mullah, kinek rettentő tetteivel el van telve egész Daghestán, szörnyű pusztításokat vitt véghez a' Persák ellen, kiket az a' tartomány Vallás külömbségénél fogva sem szívelhet. Kasi Mullah vagy Mahommed született Uisukul nevű faluban. Nagy Attya, mint mondják, egy Orosz szökött katona. Gyermekséget falun töltötte, 's a' többi szegény falusiak módjára, öis a' nagyobb helységekbe szőlőt hordott egy szamaron árulni a' népesebb helységekbe. Ezen több ízbeli utazása, helybeli esméretet szerzett néki, 's utóbb — tapasztalásait, hazafiainak károokra fordította. Felserdült korában oskolába járt, a' hol a' Persa nyelvet, és egyebet a' mit egy pallérozott népnek oskolájában tanulni lehet megtanulta. De csak

hamar észre vétette nyughatatlan, és indulatos vóltát, azért is falujába vissza útasított. Itt egy darabig hallgatótt. Azomban úgy látszik, hogy csak a' kedvetlen környülállások, szegték el szárnyát, — mert midőn 1826-ban a' zürzavar felkerekedett, — ő sem maradt békével, hanem honnosainak példajokat követvén, fegyverhez látott, 's nem sokára öldöklő társainak fejekké leve.

L e n g y e l O r s z á g.

A' Frankfurti Ujság megtzáfolja a' Constitutionnellnek némelly állításait, melly szerént ez, azt akarta a' Közönséggel elhíttetni, hogy Lengyelországban semmi gond sintsen a' hartzban elesett, vagy a' hazából kiköltözött Lengyel tiszteknek öszvegyeire. Ez valóban minden fundamentom nélkül való költemény, és illyeket hírelni csak azoknak dólgoz, a' kik az Orosz Tsászárt, új Herodesnek, vagy Caligulának szeretnék festeni, a' Kormány tisztviselőit pedig egy sereg hóhér nevezettel kívánnák bémotskolni. —

H e l v é t z i a.

Sept. 3-kán éjjel Bernben az ügy nevezett Sieoner Comissió elfogattatott. A' foglyok között több nagy rendű személyek is találtatnak, a' többek között a' Politzia Directora Bondeli, kik mindnyájan Thunba fognak küldettetni. Azt mondják, hogy a' tömlöztök úgy meg vagynak telve, hogy a' Criminalis Comissió kéntelen vólt néhány kissebb bünösöket kezesség mellett bizonyos időre kibotsátani. Dr Albrecht, — a' Bernben megjeleni szokott közönséges Ujság-

nak Szerkeztetője a' Kormánytanátsól parantsolatott vett, melly miatt kéntelen volt Bern t elhagyni.

B u r k u s O r s z á g.

A' Burkus Rajna mellyéki tájéknak fő Praesidense közhírré tette, hogy az Azsiai Cholera, Sept. 5-dik ólta magát Emmerichben megfészkelte ugyan, de még is már egynehány nap ólta vesztett erejéből. — Az előtt a' hajók Emmerichben kötöttek, de az éppen most említett ok miatt, Rees választatott kikötőhelyül.

F r a n t z i a O r s z á g.

Dupin Urnak a' Frantzia Academiába lett béiktattatása fényes szertartással ment véghez. Az Académia tudósaihoz tartott beszédje ennek a' lelkes szólnoknak, nagy tetszést nyert. Három dologban, úgymond, a' többek között, leginkább kevélykedhetem: először: midőn az Ügyészi Karnak fejévé, — másodsor, midőn azon Departamentumnak, mellyben születtem, Deputatusává, és most, midőn a' tudós Academiának egyik tagjává kineveztettem. — Az Academia Directornak Jouy Urnak, a' heves beszédre adott felelete, úgy szinte Arnault Urnak egy hosszú tudós előadása, hidegen fogadtatott.

A' Journal du Commerce szerint, az Üléseknek megnyitása előtt, a' Miniszterium hihetően megváltoztatik, ha nem egészen, legalább egy részében.

A' National törvény ellenvalónak hirdeti a' Szent Simonisták rendeje elosztatását, a' mennyiben a' Charta kinek kinek szabad Vallás gyakorlást enged. Akár igazak Enfantin,

's társai ellen előhozott vádak, akár nem, minden esetre igazságtalan, a' vétkesek miatt, magát a' vallást kárhoztatni.

Sept. 6 kán Berrier Ur fijának, és Carlo Albertónak Perei vétettek tanátskozás alá. Az elsőnek ügye, a' Cassations Udvartól az Alsó Loiri Törvényszékhez útasított.

Hertzeg Talleyrand Tourainébe utazott, a' hol hűgának Dinó Hertzegnének jószágán 3 hetet fog tölteni, 's onnan Londonba utazik.

Sept. 4-kén Párisban 21-en — 5-kén 22-en haltak meg Cholerában.

A' National nem tartja igaznak, hogy a' Miniszterium változást fog tenni Frantzia Ország Politikájára nézve.

Ugyan azon Ujság azt mondja, hogy Dupin Ur, a' Prantzia Academiába lett béiktatásakor, hibásan dítserte az ott szokásban lévő — mint magát kifejezte, szabad választásbeli just, a' mennyiben onnan sok érdeemes férjfiak, sok jeles Költők, és írók kirekesztetnek.

A' Gazette de France nehezen veszi, hogy a' Journal des Debats Frantzia Ország első írójáról Chateaubriand Urról nem is emlékezik, holott az előtt ugyan azon Ujság, — ezen kedveltjét mindenkor égis magasztalta. A' Gazette ismét arra tétetik figyelmetessé, hogy mi okból fogja pártját egy férjfinak, kit 1829-ben elvetemedett léleknek, és örültnek nevezett, azért, mivel akkor a' Polignác Miniszteriumának malmára nem igen hajtotta a' vizet, és mivel Rómában Képviselői hivatalát letette.

Gróf Sebastiani Sept. 8-kán ismét Párisba érkezett, 's a' Királynak egy rendelésénél fogva, ismét általvette a' Külső dolgokra való felügyelést Gróf d'Argouttól, a' ki arra, a' megjött Miniszternek távolléte alatt megvált hatalmazva.

Sept. 8-kán a' Journal des Debats, és a' Constitutionnel írója között párviadal történt. Egyébiránt a' dolognak semmi rossz következése sem lett, mert minekutánna mind a' két részről, a' levegőbe sütötték volna pisztolyokat, békével haza sompolyodtak, — 's pennát vettek kezekbe.

A' Lyoni lapok tele vagynak perhirdetésekkel, melyeket Frantzia Országban némelly Ujságírók ellen kezdetek.

Zach Bárót azt a' híres tsillagvizsgálót Sept. 2-kán a' Cholera elragadta. Ez a' 80 esztendősen tisztos öreg azért lakott egy idő óta Párisban, mivel itt egészségének helyre állását reménylette.

B e l g i u m.

Hága Sept. 7-kén. — Az itt lévő Burkus Követ Gróf Valburg Truchsess a' napokban bútsúzott el Ő Felségétől, kitől egy brillantokba foglalt Ő Felségének Képével ékesített pixist kapott ajándékba. Követője, Gróf Mortimer már megtette udvarlását mind a' Királynál, mind a' Királynénál.

A' Luxemburgi Kormány Praesidensének egy rendelkezésénél fogva, azon okból, mivel Ő Felsége a' Király, és Nagy Hertzeg, mind a' frantzia, mind a' német nyelvet, — Nemzeti nyelveknek kívánja tekintetni, — elhatározatott:

1. A' lakosok ezentúl esedezéseiket, nehézségeiket, ügyeiket, és akárminémű dólgaikat akármeltyik nyelvben e' kettő közzül, intézhetik a' Kormányhoz, Tisztviselőkhöz, Elöljárókhöz, Törvényszékekhez, — és ezek abban a' nyelvben tartoznak felelni, és az ügyes bajos embereknek dólgaikat el-

intézni, mellyben ezek, folyamodásikat készítették.

2. Az írások abba a' nyelvbe foglalják, a' törvényes, és hiteles irványokat, mellyben a' részekről megkértettek.

3. A' Nagy Hertzegségnek azon tisztviselői, kiknek a' Német szövetség Tisztviselőivel dólgoznak, — ezen esetben mindig a' Német nyelvet használják.

Svétzia, és Norvégia.

Ő Felsége a' Svétziai Király megparantsolta, hogy a' Choleráról tett, és teendő tudósítások a' Kormányhoz olly tzelből küldessenek fel, hogy ez, azon terjedő nyavalyára nézve tzeléranos rendelkezéseket szabhasson. Egy hajó orvosnak tudósításában azt az észrevételt lehet olvasni, hogy az epeveszélyben sínlődő személyeknek vérek, érvágáskor fekete, és öszvetsomósodik, a' nélkül, hogy valamelly nedvesség a' tsomótól külön válna, — de az a' különös, hogy ugyan ezen eset nem tsak a' betegekre, de a' hajóban lévő egészségesekre nézve is helyt talált, a' mit az Orvos maga magán is, mint egészséges emberen megpróbált.

N é m e t O r s z á g.

Sept. 10 kén Hanau várossában hirtelen sok ember gyülekezett öszve. Ezen öszvetsödülés indító oka nem tudatik, de kiabálás, és fütyölés által eléggé kijelentették az öszvesereglettek, hogy tzeljok nem tiszta kútából ered. Azért is a' polgári gárda nem sokáig késett, hanem az illető tisztviselők rendelkezésből fegyveresen megjelent a' piaton, mellyen a' lárma történt, 's kevés idő múlva minden kitsapongókat, 's bámulókat haza takarított.

Portugallia.

A' Lisbonai Kikötőhelyen még mindig tanyáznak Frantzia, Anglus, és Spanyol hadihajók. Dom Miguel erősen készül Oportó felé, Dom Pedro erősen bésántzolta magát a' városba. Egyéberánt a' két ellen táborban semmi nevezetes nem ment véghez, 's hihető, hogy tavaszik nem is kezdenek elhatározó ütközetet.

Béts.

Tizedik gyűlése, a' Német nemzetbeli Természetvizsgálóknak és Orvosoknak, Bétsben, 1832.

Kedden, Sept. 18 kán tartották az itt öszvegyülekezett Természetvizsgálók és Orvosok első köz üléseket a' Ts. K. Universzítás nagy szálájában. A' tudós tagok és vendégek 6—7 százból álló gyűlésének pompáját nevelte Hertzeg Metternich-nek Ö Felsége Status Cancellárjának és a' tudományok nagy számú barátinak 's pártfogóinak megjelenések. Báró Jaquin tartotta, mint Elölülő a' megnyitó beszédet. Ezután Littrow Professor felolvasta a' társaság rendszabásait, tudtokra adván egyszersmind, az intézeteket, mellyek itten a' társaságnak, mint vendégeknek barátságos fogadásokra tétettek. Követék őt a' társaságnak három Szószóllói, ú. m. Königsbergből Udv. tanátsos Burdach, beszédet tartván a' szívdobogásról; — Bétsi Professor Wawruch, a' cholera nyomairól az ő testamentomi írásokban; és Boroszlói Professor Geppert, ki az élő növényekben származó melegségről olvasta fel értekezését.

Végződven az ülés a' társaság tagjai öt osztályra oszlottak, hogy magoknak Elölülőket és Titoknokokat választván tartandó öszvegyűlések napjait és óráit meghatározzák.

Magyar Ország.

Vác, Sept. 10 kén. A' Kegyes Oskolák Tanító Szerzetes-Rende itten öszvegyülekezvén, Főigazgatójoknak egyező szavazattal Főtisztelendő Tudós Grosser Ker. János Urat választotta, ki eddig Főigazgatói Helytartó volt. Kormány Segédeké választattak: Tiszt. Sztankovics Miklós; Hegedűs Aloiz; Nagy Leopold; Ugróczi Ferentz; Spányik Glitzer és Róth Mihály Urak.

Második közlés.

A' Magyar Tudós Társaságnak most folyt nagy gyűléséről.

I. September első napján az 5-dik ülésben szavazatok többsége, a' törvénytudomány osztályába 2-dik vidéki rendes taggá választotta

Stettner Györgyöt, Ns Torna Vármegye Táblabíráját 's a' Pápai Collegiumban Törvények Professorát.

II. Az Igazgató Tanátsnak a' nagy gyűlés ezen munkákat ajánlotta kinyomtatás végett:

1. Göthe Iphigeniája, for. Kis János rendes tag, ötös jambusokban.
2. Horatius levelei, Kis Jánostól alexander versekben. Wieland magyarázó jegyzéseivel Kazinczy Ferentztől.
3. Moliereből l' école des femmes fordítása Árvay Gergelytől hatos jambusokban.
4. Olasz Magyar grammatika. Irta Császár Ferentz levelező tag.
5. Nota Albert vígjátékának Il filosofo celibe fordítása, Császár Ferentztől.

Ezekre az Igazgató Tanáts September 5-kán és 9-dikén tartott ülésében tisztelő jutalmat és kiadásokhoz költséget rendelt. Az 1. 3. 5 pont alatt lévők

azon színjátékok közül valók, mellyek fordítására a' társaság kitkít felszöllított.

September 9-kén vólt ülésében az Igazgató Tanátsnak, a' Történettudomány osztalyába helybeli 3-dik taggá neveztetett:

Luczenbacher János, hites Ügyvéd 's törvények Doctora.

Ugyan ezen említett ülésben rendelés költ, hogy az 1831-ben leginkább kitünőnek ítélt munka, mellyről a' September 8-kán vólt közülésben a' jelentés felolvastatott, u. m. Árpád költőjének, Horvát Endre Pázmándi Plébános, Ns Győr Várm. Táblabíró Urnak, a' társaság rendes tagjának, a' 200 darab arany jutalom általadassék, a' mi meg is történt.

Hívtalosan tétetik egyszersmind közhírré, hogy mind az 1831-ről szóló Nyelvtudományi kérdésre jövő legjobb felelet írója száz darab aranyat kap jutalmúl, mind a' Philosophiaira érkező feleletek közül a' leginkább kielégítőé, 's így jár, az 1832-re kitett Historiai és Mathesisi kérdés legügyesebb megfejtőjének is száz—száz darab arany. Eléadta már előre e' négy kérdést a' közülésben kiosztogatott nyomtatványok szerint ezen Ujság 23 dik száma, tudják abból a' felelni akarók mikorramikép' és hová kell dolgozásaikat beküldeni: itt annál fogva még tsak a' Társaság alaprajza 16-dik lapjának 's a' 37-dik és 38-dik rendszabásnak megolvasá-

sa ajánltatik tudomásúl. September 11-dikén 1832.

Döbrentei Gábor m. k. Titoknok.

Pétsröl, Sept. 8-dikán. Folyó hónap 2-dikán végezte néhai Koller József Nagy-Praepost és Kanonok Ur, életének 87-dik Kanonokságának pedig 57-dik esztendejében munkás életét. A' miiket mind maga végezett a' tudományok mezején, mind pedig azok iránt tett, a' kik e' tövises pályán futottak, felejtetlenné teszik nevét, 's érdemei örökösök. Nyúgodjanak békével a' Jelesnek hamvai!

H i r d e t é s.

Az Austriai első Tűzmentő-társaság igazgatósága Bétsben ezennel közhírré teszi, hogy a' maga Agensévé Ts. K. postamester Bogdánfy Gábor Urat nevezte ki Kolo'svárt, melyre nézve a' kik ingó vagy ingatlan, javaikat, a' villám vagy tűz által okoztatható kárvallás ellen biztosítani kívánják ott jelentsék magokat, bizonyossá tétetvén dolgaik legsebesebb és pontosabb eligazításáról.

Egyszersmind jenti hogy e' Társaság ezelőtti Agense N. Váradon Brandecker Ignáz Ur ki most Kolo'svárt lakik, megszűnt ezen hívtalt viselni, 's Kis Ernest Ur által pótoltatott ki N. Váradon. — Béts Julius 20-an 1832.

Az Austriai első Tűzmentő-társaság igazgatóságától.

Küldjük Beregh Vármegye Mappáját a' Debreczeni, N. Bányai, Szathmári, Szigethi, Zilahi, és Nyíregyházi tso-mókban, a' szokott mód szerint posta petsét alatt.

(Fél árkus „**SOKFÉLE**“ XLI. Toldalékkal.)

Szerkesztető és Kiadó Marton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)